

SGF Nyhetsbrev 2:2015

Innehåll

- Ordet är fritt
- Aktuellt från SGF: *SGF kursvecka, SGF kalender 2016, Rolf Brinks Pris, Midsommarselgast, SGF-öst, Geodatabaser, Rune Lundström*
- Nytt från Branschen: *Schakta säkert, Boverket, Knutpunkten, instrumenteringsstandard*
- Högskola och universitet: *Kommande licentiater/doktorer, nya doktorer/licentiater, nya projekt, exjobb*
- Internationellt: *ECSMGE, NGM 2016, Deep Mixing*
- Publikation: *E-learning Triax och JB-rapport*
- Kommande aktiviteter: *Kurser och konferenser*

Ordet är fritt

Den mängd data vi geotekniker/miljögeotekniker/ingenjörsgenologer skapar i våra projekt är ofantlig. Dessutom finns det redan en stor mängd. Vi skapar databaser, verktyg och system för att på något sätt försöka få kontroll. Och ändå är det nog flera av oss som känner att det är svårt, att inom ramen för våra projekt, ta nytta av all data och vara säkra på att man inte missat den viktiga avvikande informationen.

Att hinna notera den där informationen som gör att man måste tänka till en gång till, gå utanför ramen och inte blint göra som man brukar.

Följande citat från Eurokod, är ett av de bättre. "Man bör hålla i minnet att kunskapen om markförhållandena beror på omfattningen av och kvaliteten i de marktekniska undersökningsarna. Sådan kunskap, och kontroll av den personliga kompetensen, är vanligtvis mer betydelsefull för att de grundläggande kraven ska uppfyllas än noggrannheten i beräkningsmodeller och partialkoefficienter". Eller på enkel svenska – "Med skit bakom ratten så hjälper inga fina vägar".

Kompetens bygger vi tillsammans, genom att dela erfarenheter, diskutera och ställa frågor. Hur gör vi bäst för att vi alla ska känna att vi hittar nälarna, som vi inte får missa, i höstacken med information?

Gunilla Franzén
Ordförande SGF

Aktuellt från SGF

SGFs kursvecka

SGFs första kursvecka blev en blandad kompott i stätförliggande miljö. Häringe slott satte en speciell prägel på veckan där de fyra kurserna; huvudkurs fältgeoteknik, certifieringskurs miljöprovtagare, principerna för geokonstruktion och geologisk historia med jordartskändedom samsades på samma plats.

Gemensamma diskussioner över frukost, lunch och middag skapade nya kontakter, där det blev tydligt att vi är många med väldigt olika bakgrund som räknar oss som SGF:are. Styrelsen passade på att förlägga ett av sina styrelsemöten till Häringe denna vecka, och några av oss passade på att kvällen innan delta i en annorlunda "femkamp".

En aktivitet där det både fanns de som briljera och de som kanske mest hade skoj. Sedan får vi acceptera att våra Norska vänner med lite Svensk backup var oslagbara.

Höstens kursvecka

Vårveckan gav mersmak, så den planerade kursveckan till hösten kommer att genomföras och blir något speciellt. Boka redan nu in den [12-16 oktober](#). De kurser som redan nära är klara för att de ska köras är; Petrografi; Riskhantering; Miljötekniska markundersökningar; principerna för geokonstruktion; fallgropar i TB/AM/MUR. Fler kommer, se hemsidan. Anmälan till [Miljötekniska markundersökningar](#) är öppen.

SGF kalender 2016 - Fototävling

SGF planerar att ge ut [en fotokalender 2016](#). Tanken är att den precis som SGFs publikationer ska kunna gå att ladda ner eller köpa i tryckt format. Temat för kalendern 2016 är – ”Detta är geoteknik och miljögeoteknik”. Ja, vad är geoteknik och miljögeoteknik för dig? Kan du illustrera det med en bild? Skicka ditt bidrag senast 15/10, till info@sgf.net. Märk e-postet ”fototävling”. SGF förbehåller sig rätten att använda samtliga inkomna bilder t.ex. på hemsidan (med namn på fotograf). Bästa bilderna kommer att publiceras i SGFs kalender 2016 med namn och företag.

Webbinarier i repris

Har du missat något av webbinarierna, eller vill se ett i repris? Du hittar genomförda webbinarier på [SGFs hemsida](#).

GD 2016

Redan nu börjar vi planera för GD 2016. Har du tips på föredrag, maila idéer till [GD-kommittéen](#).

Rolf Brinks pris - repris

På tal om repriser, vid Påldagen i Göteborg den 21 maj så blev det en repris av prisutdelningen av [Rolf Brinks pris](#). Denna gång fick pristagaren möjlighet att själv vara på plats och uttala sig. Äntligen fick vi höra avslutningen på historien om Rolf Brink. Stort Grattis till en mycket värdig [pristagare Leif Jendeby](#).

SGF - öst

Den 2 juni anordnade SGF Öst ett föredrag där Tomasz Najder berättade om case och frågeställningar kring ”Beprövade tekniska lösningar för ”vattendrabbade” tunnlar i komplicerade hydrogeologiska bergförfållande”. Föredraget hölls i Trafikverkets nya projektkontor för Förbifarten Stockholm, Löfströms Allé,

Sundbyberg. Ulf Eriksson inledde med en kort beskrivning av läget i projektet. Tomasz föredrag är synnerligen väl timat då det i Stockholm pågår och planeras flera större tunnelprojekt; Förbifarten, tunnelbaneutbyggnaden, Stockholm Vatten avloppstunnel och elkrafttunnnlar samt bergmässigt har två större tunnelprojekt avslutats, Norra Länken och City-banan. Föredraget lockade ett 30-tal deltagare.

BGS - Midsommarseglast

Är den djupa gropen under ön Midsommar orsakat av ett meteornedslag för 1 miljard år sedan, eller är det förkastningsrörelse som orsakat gropen? Diskussionerna blev stundtal heta runt denna fråga i samband med att BGS den 28 maj seglade till ön Midsommar. Läs mer om strandhugg och hur man [fastna på båten](#).

LinkedIn SGF

Nu är vi drygt 600 som anslutit oss till [SGFs LinkedIn-grupp](#). Har du åsikter om något av det som står i detta Nyhetsbrev? Behålla inte den för dig själv, utan dela med dig på LinkedIn.

Workshop Geodatabaser

Den 14 april hölls en [workshop om Geodatabaser](#) i Stockholm. Tidigare utförd och pågående geologiska/geotekniska undersökningar samlas in i flertalet offentliga geodatabaser, bl.a. hos Trafikverket, SGI och Exploateringskontoret i Stockholm. Det sker en viss samordning mellan databaserna och nya utförda undersökningar förväntas fortsättningsvis läggas in. Detta är en önskan, men så sker inte helt ut. Därför sammankallade BGS inom ramen för SGF till ett möte om hur dessa geodatabaser organiseras, ser ut, och hur marknaden kan hjälpa till att få in mer geoinformation.

Ett 50-tal geologer/geotekniker mötte upp och representanter från databaserna redogjorde för innehållet i dessa databaser. Mötet kan sammanfattas med att geodata i dag inte automatiskt läggs in i respektive databas och att ägarna av respektive geodatabas framledes skulle behöva ha någon som tar hand om och arrangerar datamängden samt påminner om att data ska

läggas in. Samordning mellan databaserna bör utvecklas. Efter sommaren planeras ett uppföljningsmöte

Hedersmedlemmen Rune Lundström

En av våra engagerade och drivande hedersmedlemmar, Rune Lundström, gick bort den 11 maj, 2015. Han var under många år en drivande del av såväl SGF som branschen i stort och ända fram till sin bortgång engagerade han sig i geoteknikens framtid.

Runes meritlista är lång. Han grundade och var under många år ansvarig för den geotekniska verksamheten på Orrje & Scandiaconsult (numera Ramböll). Han var även adjungerad professor vid Luleås Tekniska Högskola. Tillsammans med många andra av våra välkända profiler så var Rune med och startade [Svenska geotekniska föreningen 1950](#). En förening där han under perioden 1964 – 1966 var ordförande.

Det vi alla, som fick förmånen att lära känna Rune, främst slogs av var hans engagemang och vilja att skapa en plattform för Geoteknikerna att verka och bidra i projekten. Och många av Runes käpphästar är lika aktuella idag. För visst instämmer vi i att ”Väl genomförd Geoteknik lönar sig”. Läs mer om [Rune](#) på hemsidan.

Erfarenhetsåterföring

Vi måste inte alltid ha den senaste utrustningen för att grundlägga våra hus. Med [kreativitet, styrka och gott humör](#) kommer vi långt, precis som våra kollegor i Pakistan.

Nytt från Branschen

Schakta säkert

Skriften ”Schakta säkert” som gavs ut första gången 2003 har omarbetats. Att gräva i jord innebär ett risktagande. Varje år inträffar olyckor vid schaktarbeten, en del av dem tyvärr med dödlig utgång. Skriften ”Schakta säkert” är en vägledning för att åstadkomma en säkrare arbetsmiljö. Målgruppen är schaktansvarig och de som arbetar på byggarbetsplatsen, t.ex. platschef, BAS-U, arbetsledare, grävmaskinister, kontrollanter och skyddsombud. Den vänder sig även till andra som vill få större kunskap, aktualisera sina kunskaper och för att få stöd i sin kommunikation med byggarbetsplatsen.

Den nya utgåvan inleds med en kortfattad beskrivning i text och med fotografier av de risker som kan uppstå vid schaktarbeten. Därefter beskrivs våra olika jordarter och deras

egenskaper, vilka regelverk som styr dimensionering av schakter, hur man skapar en god arbetsmiljö, förutsättningar för att schakta med slänt respektive stödkonstruktion och slutligen beskrivs hur schaktarbete bör övervakas. Skriften harmoniseras med nu gällande regler, lagar och förordningar (bland annat Eurokod, AMA 13, TKGeo) och med kursen ”Säker schakt” som ges i regi av Sveriges Byggindustrier.

SGI har sammanställt skriften i samarbete med en referensgrupp bestående av representanter för myndigheter, entreprenörer och branschorganisationer. SBUF har finansierat till sammans med de medverkande organisationerna. ”Schakta säkert” kommer snart att finnas fritt nedladdningsbar från [Svenska Byggbolagens Utvecklingsfond](#) och från [SGI](#). Tryckt version beställs från Svensk Byggtjänst; ISBN 978-91-7333-717-5.

Knutpunkten – öppet möte ”skjuvhållfasthet”
Boka redan nu in nästa öppna med [Knutpunkt Geostandarder, den 24 september](#). Med våra standarder som bas kommer vi att diskutera runt skjuvhållfasthet. Vad händer framöver med konförsöken? Kan vi ta ostörda prover? Vad säger egentligen Eurokod? Hur väljer vi ”rätt” värde för vår dimensionering? Boka dagen, så kommer mer information inom kort.

Boverket – remiss nationell bilaga EKS

I januari 2016 planerar Boverket att ge ut en ny version av EKS. Om inget oförutsett inträffar så innebär den nya versionen att våra två olika nationella bilagor till Eurokod (Transportstyrelsens och Boverkets) framöver kommer att ha samma nationella val för pålar. Pålen behöver inte längre veta var den är installerad.

Första instrumenteringsstandarden

Första standarden som behandlar instrumentering i fält har fastställts som svensk standard. *SS-EN ISO 18674-1 ...Geoteknisk övervakning genom instrumentering i fält - Del 1: Allmänna regler*. Arbete pågår att i samma serie bl.a. ta fram standarder som behandlar extensometer, inklinometer, portrycksmätare.

Universitet och högskola

Nya doktorer och licentiat

29 maj disputerade Victoria Svahn på Chalmers, med avhandlingen [Slopes in soft clay - management of strength mobilisation](#). Den 10 juni disputerade Niklas Bergman, KTH, med

avhandlingen ”[Aspects of probabilistic serviceability limit state design of dry deep mixing](#)”. Samma dag disputerade Hans Rönnqvist i Luleå på en avhandling om [inre stabilitet hos morän som utsätts för kontinuerligt vattentryck](#). Dagen efter den 11 juni presenterade Razvan Ignat sin licentiatavhandling med titeln ”Field and Laboratory Tests of Laterally Loaded Rows of Lime-Cement Columns”. Grattis Victoria, Niklas, Hans och Razvan!

Kommande disputationer och licentiat presentationer

Den 23 september disputerar Qi Jia i Luleå på en avhandling om spridning av [silt och sand partiklar som damm, med fokus på gruvor](#).

Publicerade artiklar

Sivasithamparam, N., Karstunen, M., & Bonnier, P., Chalmers, har publicerat artikeln ”[Modelling creep behaviour of anisotropic soft soils](#)” i Computers and Geotechnics.

Examensarbeten

I Lund har flera examensarbeten presenterats. Simon Carlsson arbete om *Energipålar, Guided waves in plate-like strukture* av Christian Nielsen, Joakim Andersson arbete om *PFOS i Staffanstorps kommun*, Nayeli Lasheras Maas arbete om *refraktionsseismik*, Hanna Nordlanders arbete om *grundvattenmodellering* och Azade Rezvani arbete om *Time Domain Induced Polarization*. Victor Myrström har arbetat med *Inverkan av valveffekter vid beräkning av jordtryck*, Emil Westesson tittat på *Undersökning av markförstärknings-åtgärder på ESS*, Robin Tvrdek har studerat *The effect of suction on total stability evaluations in clay* och Jon Svensson *Styvhetsanalys av vägkonstruktioner*. Vill du veta mer om något av exjobben kontakta [Torleif](#) eller [Anna-Karin](#).

Kommande kurser

Under hösten ger Luleå en grundkurs i PLAXIS, på distans. Är du intresserad hör av dig till [Sven](#). Är du nyfiken på snös mekaniska egenskaper? Ta kontakt med [Nina](#), så kan hon berätta mer om höstens kurs/konferens.

Creep and deformation characteristics, 2015

Den internationella konferensen med temat ”Creep and deformation characteristics in Geomaterials” arrangeras på Chalmers den 24-25 augusti, 2015. Sista dag för abstract är 25 juni. Bland inbjudna föredragshållare syns namn som; Prof. Efraín Ovando-Shelley (jorddynamik, lös

lera Mexco city), Prof. Itai Einav (theoretical geomechanics, applied mathematics, and granular physics) The University of Sydney, Australia), Prof. Pierre-Yves Hicher (konstitutiva modeller, macro/micro), Prof. Kenneth Runesson (creep modelling). För mer info kontakta [Minna](#).

Internationellt

XVI ECSMGE – hög tid att anmäla sig

Den 13-17 september genomförs den ISSMGEs Europeiska konferens i [Edinburgh](#). Då samlas geotekniker från Europa och världen i Edinburgh. Blir en intensiv konferensvecka med ett brett program. Läs mer och anmäl dig.

ISSMGE Council meeting, 13 September

I samband ECSMGE är det dags för ”council meeting” för alla medlemsföreningarna i ISSMGE. Det blir rapportering och flera val ska göras. Under konferensveckan så har även de Europeiska föreningarna ett separat möte. Har du något du tycker bör lyftas i denna beslutande församling? Skicka dina förslag till [info@sgf.net](#)

NGM 2016 – konferens med efterresa

Var du med vid NGM96? Minns du resan? SGF planerar att arrangera en motsvarande ”[etterresa](#)” där det erbjuds intressanta besök och en härlig social gemenskap.

Våra lokalavdelningar har precis påbörjat arbetet med att ta fram resplanen, men anmäl redan nu ditt intresse på [följande länk](#). Preliminärt så avviker vi från Reykjavik på lördag och återkommer framåt måndag kväll. Har du specifika önskemål om vad vi bör titta på? Skicka dina idéer till [info@sgf.net](#).

NGM 2016 – Abstrakt senat 22 juni

När vi kontrollerade sist, så hade både Norge och Danmark skickat in fler abstrakt än Sverige. Visst kommer vi att vara väl representerade på Island, eller hur? Du har fortfarande möjlighet att skicka in abstrakt. Sista dagen är 22 juni. Läs mer på [www.ngm2016.com](#).

Deep Mixing 2015, San Francisco

Under några soliga dagar, 3-6 juni, genomfördes Deep Mixing 2015 i San Francisco anordnat av DFI- Deep Foundation Institute. Detta var den

6:e konferensen/symposiet som genomförts med djupstabilisering som tema. 1999 och 2005 genomfördes konferensen i Sverige. Konferensen hade denna gång över 300 delegater från 24 länder och det märks ett tydligt ökat internationellt intresse speciellt i USA och i Sydostasien. På konferensen presenterades främst olika fallstudier där djupstabilisering används i allt vidare tillämpningar. Det är den våta metoden som domineras föredragens eftersom det är den som används vid speciella tillämpningar där man vill ha höga hållfastheter. Trots en dålig marknad i Sverige en tid samt en stagnerad utveckling så var det ett 10-tal svenskar på plats och 5 svenska bidrag presenterades. För den intresserade så finns konferensens artiklar på SGI's bibliotek. Nästa konferens i serien kommer att genomföras 2020 i

Gdańsk i Polen under ledning av Michał Topolnicki.

Publikationer

E-learning Triax

Om du inte redan gått kursen, missa inte möjligheten att gå [E-Learning kursen om triax](#). En webbaserad kurs med text, bilder och videoer som SGF labkommitté tagit fram i samarbete med Göran Sälfors. Bör SGF ta fram fler E-learning kurser? Tala om vad du tycker.

SGF rapport 1:2015 Utvärdering JB

[SGF rapport 1:2015](#) om förbättrad utvärdering av resultat från jord-bergsondering/MWD finns nu publicerad och kan laddas ner från hemsidan. Läs mer om resultatet som visar på att samtliga parametrar från undersökningarna bör användas för att uppnå bästa utvärdering.

Kommande kurser, seminarier, workshops – läs mer på www.sgf.net

SGF kurser (mer info på hemsida efter 17 juni)

2015-09-7/8	CPT (Stockholm)
2015-10-12	Petrografik för geotekniker (prel)
2015-10-13/14	Stödkonstruktioner (prel)
2015-10-13/16	Miljötekniska markundersökningar
2015-10-15	Grunderna Riskhantering (prel)
2015-10-xx	Principerna för Geokonstruktioner
2015-10-16	TB, AMA, MUR – fallgropar och tips
2015-11-24/25	Riskbedömning av förurenade områden
2015-12-xx	Certifieringskurs: Allmän

Seminarier och Workshops

2015-06xx	SGF-Nord: Studiebesök muddring Luleå farled
2015-08-xx	SGF-Nord Höstseminarium i Sundsvall. Vecka 35
2015-09-xx	Uppföljande möte om Geodatabaser
2015-10-01	SGF-öst: Tre doktorandföredrag från KTH
2015-10-xx	SGF-Västs höstmöte kommer att ske under vecka 43
2015-11-03	Seminariet: Arbetsmiljö vid arbete i förurenade områden (Stockholm)
2015-11-12	Seminariet: Arbetsmiljö vid arbete i förurenade områden (Göteborg)
2015-12-xx	SGF-öst: Julföredrag

Studiebesök

2015-06xx	SGF-Nord: Studiebesök muddring Luleå farled
2015-11-05	SGF-öst: SWECO Geolab presenterar nyheter, mingel och musik

Konferens

2015-09-13/17	ECSMGE – Edinburgh
2015-10-13/16	ISGSR - Rotterdam
2016-05-25/29	NGM Island

Om Nyhetsbrevet

SGF:s nyhetsbrev ger dig som geotekniker och miljögeotekniker ett axplock av nyheter som på ett eller annat sätt berör ditt arbete. I varje nyhetsbrev informerar vi om SGF:s kommande kurser/seminarier, nya SGF publikationer, och aktuellt inom föreningen. Detta kompletteras med nyheter från branschen (nationellt och internationellt), högskolor/universitet samt dags aktuella frågor. Understrucken text är länkad till hemsidor där du kan läsa mer. Frågor och bidrag till kommande Nyhetsbrev mailas till info@sgf.net. Inskickade bidrag kommer att beaktas, men SGF förbehåller sig rätten att gallra bland materialet samt formulera om text. Märk e-posten Nyhetsbrev